

Ouders zonder hokjes

Een stappenplan voor het PO

Werken aan gendergelijkheid en inclusie rondom ouders* begint niet bij ouderactiviteiten, maar bij de manier waarop scholen denken, spreken en organiseren. Het betekent kritisch kijken naar hoe we als school omgaan met ouders: *Welke beelden hebben we? Welke taal gebruiken we? En welke routines zijn vanzelfsprekend geworden?*

Deze flyer gaat niet over wat je als school samen mét ouders doet, maar over hoe je als school intern kijkt naar ouders en hoe dat doorwerkt in taal, beleid, communicatie en dagelijkse routines.

Worden
Wie Je Bent

* In deze flyer gebruiken we het woord ouders. Daarmee bedoelen we alle opvoeders en verzorgers.

Stap 1: Bewustwording

Hoe praten en denken we over de rol van ouders?

Een veilige school begint bij taal. Kleine aanpassingen maken een groot verschil in hoe welkom mensen zich voelen. Als je rolgebonden uitspraken doet, zoals 'luizenmoeders', 'overblijfmoeders' of 'klusvaders', sluit je onbedoeld mensen uit en houd je een eenzijdig beeld in stand. Door te spreken over (hulp)ouders, vrijwilligers, ouders en verzorgers, laat je zien dat iedereen wordt meegenomen. Zo ontstaat een open sfeer waarin alle ouders zich aangesproken voelen.

Tips



Loop alle communicatie na (bijvoorbeeld mail, Parro, Social Schools, flyers, nieuwsbrieven, posters). Vervang rolgebonden taal door inclusieve woorden.



Doe 1x per jaar een taalscan: lees met het team alle standaardteksten door en markeer woorden die ouders in hokjes plaatsen.



Hang in de teamkamer een taalposter: "Zeggen we dit zo?" met voorbeelden van inclusieve alternatieven.

Stap 2: Gedrag en routines

Wat doen we automatisch?

Kinderen leren veel van wat ze om zich heen zien. Daarom is het belangrijk om verschillende rolmodellen zichtbaar te maken binnen de school. Laat bijvoorbeeld eens een vader voorlezen en een moeder helpen bij een techniekles, zo zien kinderen dat interesses niet vastzitten aan gender.

Door ouders uit te nodigen voor uiteenlopende taken, zoals voorlezen, knutselen, techniek, sport of het organiseren van activiteiten, laat je zien dat zorg, creativiteit, techniek en leiderschap door iedereen ingevuld kunnen worden. Dit helpt kinderen om zich veilig te voelen en hun interesses te ontdekken, los van hun gender.

Tips



Stel bij elke activiteit bewust de vraag: Wie nodigen we nu (onbewust) uit – en wie niet?



Houd bij alle activiteiten gedurende één schooljaar bij: wie melden zich en voor welke taken?



Maak uitnodigingen expliciet breed: We nodigen alle ouders en verzorgers uit om te helpen bij creatieve, sportieve en technische activiteiten. Iedereen is welkom.

Stap 3: Schoolcultuur

Hoe maken we dit bespreekbaar?

Soms zijn ideeën over wat meiden en jongens 'horen' te doen zo ingebakken dat we ze nauwelijks opmerken. Door bewust voorbeelden te laten zien van mensen die een ander pad kiezen, bijvoorbeeld een vrouwelijke monteur of een man in de zorg, worden deze vaste beelden doorbroken.

Door zulke voorbeelden bewust te gebruiken in lessen, oudercommunicatie of beroepsactiviteiten, wordt zichtbaar dat talent en interesse niet gebonden zijn aan geslacht.

Tips



Bespreek regelmatig in het team één herkenbare situatie rondom ouders en gender: Wat gebeurde hier? Wat zegt dit over onze aannames?



Tijdens een oudergesprek geeft een ouder aan dat zij het zonde zou vinden als haar zoon alleen maar in de huishoek speelt. Ze zegt: "Dat is toch meer iets voor meisjes. Misschien moet hij wat vaker iets bouwen bijvoorbeeld"

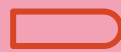
Stap 4: Partnerschap

Hoe werk je gelijkwaardig samen?

Partnerschap betekent dat school en ouders als gelijkwaardige partners samenwerken aan de ontwikkeling van kinderen. Dit partnerschap gaat verder dan ouderparticipatie (zoals helpen bij activiteiten of het aanwezig zijn op ouderavonden).

Een genderbewuste benadering betekent dat je ook let op communicatie en betrokkenheid. Wie wordt meestal aangesproken? Wie mailen we? Wie nodigen we uit? Wie zien we als eerste contactpersoon? Door hier bewust van te zijn, werk je niet alleen aan gelijkwaardigheid tussen school en ouders, maar ook aan gelijkwaardigheid van ouders.

Tips



Check bij oudergesprekken: spreken we over ouders of met ouders?



Benoem ouders expliciet als expert van hun eigen kind.



Vraag ouders actief naar hun ideeën, zorgen en ervaringen – niet alleen naar praktische zaken.



Spreek ouders bewust en gelijkwaardig aan (ook in mail, nieuwsbrieven en uitnodigingen).



Vermijd aannames over roloverdeling (bijv. moeder regelt zorg, vader werk/studie).

Worden *wie je bent*

Zijn *wie je bent*

De alliantie Worden Wie Je Bent (WWJB) wordt gevormd door VHTO, Stichting School & Veiligheid, Emancipator en Movisie.

De alliantie werkt in de periode 2023-2027 samen met onderwijsprofessionals om interventies te maken waardoor leerlingen en studenten zich vrij voelen om de keuzes te maken die het beste bij ze passen, zonder beperkt te worden door genderstereotypen.

De alliantie wordt gesteund door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Door de steun van het ministerie kan WWJB gratis activiteiten aanbieden op scholen, zoals een inspiratie- of Bias Buster-sessie voor leraren, gastlessen voor leerlingen, een genderscan van de school, adviesgesprekken.

Op onze website kun je meer lezen over ons (groeierende) aanbod, de nieuwsbrief, onze hand-outs met tips. Je kunt ook altijd contact opnemen, want we denken graag met je mee hoe we maatwerk kunnen leveren.

wordenwiejebentopschool.nl



Worden
Wie Je Bent

Door bewust en impliciet met ouders te werken aan een open, genderbewuste en veilige omgeving, geef je kinderen de ruimte om zichzelf te zijn.

Dat zorgt voor meer welzijn, vertrouwen en leerplezier – op school én thuis.

Ouders zonder hokjes
Een stappenplan voor het PO